

Sygnatura akt VI Ka 1036/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **27 marca 2015** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Grażyna Tokarczyk

Sędziowie SSO Ewa Trzeja-Wagner

SSO Marcin Mierz (spr.)

Protokolant apl. adw. Maciej Wyciślak

przy udziale

Prokuratora Prokuratury Okręgowej Jolanty Mandziej

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2015 r.

sprawy **J. R. syna B. i E.,**

ur. (...) w W.

oskarżonego z art. 178a§1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 15 września 2014 r. sygnatura akt IX K 91/14

na mocy art. 437 § 1 kpk, art. 636 §1 kpk

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

2. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki postępowania odwoławczego w kwocie 20 zł (dwadzieścia złotych) i wymierza mu opłatę za II instancję w kwocie 140 zł (sto czterdzieści złotych).

Sygn. akt VI Ka 1036/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 27 marca 2015 roku

Wyrokiem z dnia 15 września 2014 roku (sygn. akt IX K 91/14) Sąd Rejonowy w Gliwicach uznał oskarżonego J. R. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. i za czyn ten wymierzył oskarżonemu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby lat dwóch, karę grzywny oraz środek karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres lat dwóch i świadczenie pieniężne z kwocie 200 złotych na rzecz uprawnionego funduszu.

Apelację od tego orzeczenia wywiódł obrońca zaskarżając wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze – środku karnym zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych zarzucając wyrokowi w tym zakresie rażąco

niewspółmierność kary, nie odpowiadającą okolicznościom popełnienia czynu zabronionego i nie uwzględniającą faktu, iż zastosowany w sprawie środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów de facto pozbawia oskarżonego jedyne źródło utrzymania. Podnosząc powyższy zarzut, obrońca wniosł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie względem oskarżonego środka karnego z art. 42 § 2 k.k. w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym z wyłączeniem pojazdów kategorii C i E.

Sąd zważył, co następuje:

Analiza akt sprawy, pisemnych motywów zaskarżonego orzeczenia oraz zarzutów i argumentów apelacji doprowadzić musiała do wniosku, iż apelacja ta na uwzględnienie nie zasługuje, a pozostaje wręcz oczywiście bezzasadna.

Oceniając w pierwszym rzędzie trafność ustaleń Sądu Rejonowego w zakresie stanu faktycznego oraz winy oskarżonego wskazać trzeba, że poczynione przez sąd pierwszej instancji w oparciu o właściwie zebrany i oceniony materiał dowodowy ustalenia faktyczne uznać należy za trafne, zgodne ze zgromadzonymi i ujawnionymi w toku rozprawy dowodami, które tenże sąd ocenił w sposób pozostający pod ochroną art. 4 k.p.k., 5 § 2 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k.. Ustalenia faktyczne sądu w zupełności znajdują potwierdzenie w zgromadzonych dowodach. Stanowisko swoje sąd ten należycie uzasadnił, czyniąc to w sposób zgodny z art. 424 k.p.k.. Sąd pierwszej instancji nie dopuścił się przy rozpoznawaniu sprawy ani przy wyrokowaniu błędu w ustaleniach faktycznych. Sąd Okręgowy w Gliwicach akceptuje ustalenia Sądu Rejonowego w zakresie winy oskarżonego, która w okolicznościach niniejszej sprawy nie może budzić wątpliwości. Winy swojej w zakresie przypisanego jego osobie zaskarżonym wyrokiem przestępstwa nie kwestionował także sam oskarżony, podobnie jak i apelujący w niniejszej sprawie jego obrońca.

Nie mogła zostać uwzględniona apelacja obrońcy kwestionującego zakres orzeczonego wobec oskarżonego środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i zarzucającego rażącą surowość tego środka. Rozpoznając apelację obrońcy stwierdził Sąd Okręgowy, że orzeczone wyrokiem sądu pierwszej instancji środek karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w wymiarze lat dwóch nie pozostaje środkiem nadmiernie surowym. Oceniając okoliczności popełnienia przez oskarżonego przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. uznał Sąd, iż zasadnym pozostawało orzeczenie wobec oskarżonego środka karnego w takim wymiarze i zakresie, a Sąd Rejonowy nie dopuścił się w tej kwestii błędu ustalając okoliczności, jakie miały wpływ na wymiar i zakres orzekałego środka zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Analiza pisemnych motywów zaskarżonego wyroku dowodzi, że orzekając o środku karnym miał Sąd Rejonowy na względzie wszystkie okoliczności, które wziąć trzeba pod uwagę orzekając o tym środku. Określając wymiar tego środka zważyć trzeba na stopień niebezpieczeństwa dla ruchu drogowego, jaki sprawca przedstawia na tle konkretnych okoliczności przypisanego mu czynu oraz swej przeszłości. W przypadku J. R. ocena okoliczności popełnionego przestępstwa pozostaje dla niego negatywna. Oskarżony bowiem kierował pojazdem mechanicznym znajdując się pod wpływem alkoholu w stężeniu stanowiącym niemalże trzykrotność granicy począwszy od której, zgodnie z art. 115 § 16 pkt 2 k.k., stan osoby pozostającej pod wpływem alkoholu określa się jako stan nietrzeźwości. Przekroczenie tej granicy w tak znacznym rozmiarze musiało odpowiednio obciążająco wpływać na rozmiar i zakres orzeczonego wobec oskarżonego środka karnego. Dowodzi bowiem znaczącej nieodpowiedzialności oskarżonego jako kierowcy, a tym samym znacznie zwiększa brany pod uwagę przy orzekaniu środka karnego stopień zagrożenia jakie niesie ze sobą oskarżony. Już tylko z uwagi na stopień nietrzeźwości oskarżonego nie sposób przyjąć, by przy uwzględnieniu także występujących w niniejszej sprawie okoliczności łagodzących orzeczenie wobec niego środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych z wyłączeniem kategorii C i E pozostawało zasadne. Stopień nietrzeźwości oskarżonego prowadzącego pojazd mechaniczny w stanie nietrzeźwości powoduje, że odpowiednio surowsza i dotkliwsza dla oskarżonego musi pozostawać reakcja karna na popełnione przez niego przestępstwo. Prowadzenie pojazdu mechanicznego w tak znaczącym stanie nietrzeźwości niesie bowiem ze sobą znacznie większe potencjalne niebezpieczeństwo zwiększając także stopień niebezpieczeństwa, jaki dla ruchu drogowego stwarza oskarżony, który to stopień w sposób istotny wpływa na zakres i rozmiar orzekałego z mocy art. 42 § 2 k.k. środka karnego. Tym bardziej w świetle tych okoliczności nieuzasadnione pozostawałoby wyłączenie z zakresu orzeczonego środka karnego pojazdów wskazanych w apelacji kategorii, skoro pojazdy te z uwagi na ich rozmiary i masę niosą ze sobą znacznie większe niebezpieczeństwo niż najczęściej w ruchu drogowym występujące samochody osobowe. Dodatkowo obciąża oskarżonego także fakt,

iż przypisanego jego osobie czynu dopuścił się on w czasie następującym bezpośrednio po spożywaniu alkoholu. Wskazywane przez oskarżonego okoliczności w których podjął się on prowadzenia pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości nie są tego rodzaju, by usprawiedliwiały oskarżonego, czy też w sposób łagodzący wpływały na wymiar orzeczanego wobec niego środka karnego. Nie są one w stanie chociażby zrównoważyć obciążającego wpływu na wymiar środka karnego, jaki związany pozostaje ze znacznym stopniem nietrzeźwości oskarżonego. Prowadzenie przez oskarżonego pojazdu mechanicznego pod znacznym wpływem alkoholu skłania do wniosku, że oskarżony lekceważy zasady ostrożności i zagraża bezpieczeństwu innych uczestników ruchu drogowego w sposób istotny. Przy uwzględnieniu stanu nietrzeźwości oskarżonego oraz rodzaju pojazdu którym kierował wymiar i zakres środka karnego orzeczony zaskarżonym wyrokiem uznać należy za odpowiedni także do dotychczasowej jego niekaralności, jak i nienagannego sposobu życia oraz incydentalności jego zachowania.

Odnosząc się do podniesionych w apelacji obrońcy argumentów mających uzasadniać zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec oskarżonego środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych z wyłączeniem tych do których prowadzenia uprawnia dokument prawa jazdy kat. C i E stwierdzić trzeba, że żaden z tych argumentów nie okazał się trafny. Nie można zgodzić się z obrońcą, który podnosząc, iż pozbawiony został oskarżony źródeł utrzymania wskazuje, że ma oskarżony na utrzymaniu matkę. Z akt sprawy, w tym z dokumentów przedłożonych przez obrońcę wynika, iż matka oskarżonego utrzymuje się z renty w kwocie około 850 złotych. Jeśli zaś z uwagi na wysokość tejże renty oskarżony zmuszony jest przekazywać matce środki pieniężne, to stan taki może co najwyżej oceniony zostać jako pomoc w utrzymaniu matki, a nie pozostawanie matki oskarżonego na jego wyłącznym utrzymaniu, jak w apelacji twierdzi obrońca. W tym kontekście również bezzasadne pozostaje twierdzenie obrońcy o odebraniu matce oskarżonego jej jedyne źródła utrzymania.

Fakt, iż pozyskiwanie przez oskarżonego środków utrzymania związane pozostaje nierozzerwalnie z prowadzeniem przez niego pojazdów mechanicznych nie może w realiach niniejszej sprawy prowadzić do wniosku, iż zakres orzeczonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeczony wobec oskarżonego winien zostać ograniczony do wszelkich pojazdów z wyłączeniem pojazdów do których prowadzenia konieczne pozostaje posiadanie prawa jazdy kat. C i E. Popełnienie przez oskarżonego przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. w powiązaniu z wykonywaniem przez niego pracy, której istotnym elementem składowym pozostaje użytkowanie przez oskarżonego pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym powoduje, iż stwarza oskarżony znacznie większe niż przeciętny użytkownik drogi zagrożenie dla tego bezpieczeństwa zwłaszcza, że jak wynika z akt sprawy porusza się on pojazdami, które swoim rozmiarem i masą znacznie większe pozostają niż samochody osobowe stanowiące najczęściej użytkowane pojazdy mechaniczne. Stopień zaś potencjalnego zagrożenia dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym stanowi jedną z podstawowych okoliczności posiadających wpływ na wymiar i zakres środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Orzeczenie wobec oskarżonego środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych nie może być dla niego zaskoczeniem. Podejmując decyzję o prowadzeniu pojazdu w stanie nietrzeźwości musiał on liczyć się z tym, że orzeczony zostanie wobec jego osoby taki środek niezależnie od tego, czy pozostaje on rolnikiem, czy też nie i niezależnie od tego jaki wpływ na jego sytuację majątkową orzeczenie zakazu będzie miało. Akceptacja stanowiska apelującego, że z uwagi na fakt, iż prowadzenie pojazdów mechanicznych określonych kategorii nierozzerwanie związane pozostaje ze sposobem zarabkowania oskarżonego, środka obejmującego te pojazdy nie powinno się wobec oskarżonego orzec prowadzić mogłoby do niczym nieuzasadnionego ograniczania zakresu podmiotowego tego środka. Przyjmując argumentację apelującego za trafną tym bardziej zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych określonych kategorii nie powinno się orzekać wobec kierowców zawodowych, których sposób zarabkowania sprowadza się właściwie do prowadzenia pojazdów mechanicznych, a zatem jeszcze bardziej dotkliwie odczuwających obowiązujący ich zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Nie ma zdaniem sądu odwoławczego potrzeby szerszego argumentowania, że praktyka taka pozostawałaby oczywiście nieprawidłowa. W kontekście podnoszonej w apelacji argumentacji dodać jeszcze trzeba, że środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych wykonywany pozostaje wobec oskarżonego przez okres ponad roku. Przy uwzględnieniu treści apelacji przyjąć należałoby, że w okresie tym oskarżony pozbawiony byłby źródeł utrzymania, jednakże wywiedziona apelacja nie zawiera odniesienia

do konkretnych negatywnych skutków jakie dla sytuacji oskarżonego wywołało stosowanie tego zakazu mającego przecież pozbawiać oskarżonego źródeł utrzymania.

Podniesiony w apelacji zarzut nieuwzględnienia przy orzekaniu o karze okoliczności łagodzącej w postaci przyznania się oskarżonego do popełnienia zarzuconego mu przestępstwa nie może zasługiwać na uwzględnienie. Przyznanie się oskarżonego do popełnienia zarzuconego mu czynu w realiach niniejszej sprawy nie może posiadać znaczącego wpływu na wymiar kary. Wpływ przyznania się oskarżonego na wymiar kary pozostaje bowiem różny w zależności od konkretnych okoliczności każdej sprawy. Waga przyznania się do popełnienia przestępstwa przez oskarżonego musi pozostać w realiach niniejszej sprawy umniejszona faktem, iż w sytuacji, kiedy został oskarżony zatrzymany przez funkcjonariuszy policji podczas kierowania pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości, przyznanie się oskarżonego do popełnienia zarzuconego mu czynu stanowi nie tyle wyraz wyłącznie jego dobrej woli, choć ta, w przypadku każdego przyznania się do popełnienia zarzuconego czynu istnieć musi, lecz także nie mogących budzić wątpliwości okoliczności sprawy w postaci kierowania pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości. Bez znaczenia dla wymiaru kary wobec oskarżonego pozostaje wyrażona przez niego wola dobrowolnego poddania się karze na warunkach dla oskarżonego korzystniejszych niż ustanowione zaskarżonym wyrokiem.

Okoliczności mające wpływ na wymiar kary skutkować muszą uznaniem, iż niezasadnym pozostawało orzeczenie wobec J. R. środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych z wyłączeniem pojazdów do prowadzenia których wymagane jest posiadanie dokumentu prawa jazdy kategorii C i E. Przy orzekaniu kar oraz środków karnych za przestępstwa drogowe sądy powinny mieć na uwadze, że porządek i bezpieczeństwo na drogach w niemalym stopniu zależą od stosowania właściwej represji. Dotychczasowa niekaralność oskarżonego w sposób wystarczająco łagodzący wpłynęła w sprawie niniejszej na wymiar orzeczonego wobec oskarżonego środka karnego. Miał zupełną rację Sąd Rejonowy, gdy uznał, że tylko środek w zakresie orzeczonym przez sąd pierwszej instancji pozwoli na zmianę postawy oskarżonego i odwiedzie go od popełnienia w przyszłości podobnego przestępstwa. Tylko środek odpowiednio dolegliwy jest zdaniem sądu odwoławczego w stanie osiągnąć cele, jakie związane pozostają z orzekaniem kar i środków karnych. Oskarżony musi odpowiednio dolegliwie odczuć konsekwencje popełnionego przez niego przestępstwa. Środek o zakresie proponowanym w zaskarżonym wyroku nie odniesie zaś pożądanego rezultatu.

Mając zatem na względzie całokształt okoliczności posiadających wpływ na orzeczenie o środku karnym, jak również przy uwzględnieniu zasad wymiaru środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów, uznał sąd okręgowy, że zasadnym pozostaje orzeczenie w niniejszej sprawie wobec oskarżonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, w tym i tych do prowadzenia których konieczne pozostaje posiadanie dokumentu prawa jazdy kategorii C i E. Okoliczności niniejszej sprawy nie pozostawały dla oskarżonego tak korzystne, by uzasadniały orzeczenie wobec niego środka karnego nie obejmującego wszystkich kategorii pojazdów mechanicznych. Tak orzeczony środek karny nie przekracza stopnia winy, przede wszystkim natomiast odpowiada dyrektywom prewencji generalnej i indywidualnej. Represja wyrażająca się w orzeczeniu wobec sprawcy przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów stanowi dla kierującego dolegliwość, a co najważniejsze, chroni bezpieczeństwo ruchu przez wyeliminowanie z niego niezdyscyplinowanych i nieodpowiedzialnych kierowców.

W tych okolicznościach brak było podstaw do uwzględnienia apelacji obrońcy. Nie znajdując również powodów do tego, by zmienić zaskarżony wyrok w zakresie pozostałych, poza środkiem karnym zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, elementów orzeczenia o karze, Sąd Okręgowy zaskarżony wyrok utrzymał w mocy, uznając apelację za oczywiście bezzasadną. W punkcie 2 wyroku, nie znajdując powodów do zwolnienia oskarżonego od zapłaty kosztów procesu, zasądził sąd od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki postępowania odwoławczego oraz opłatę w kwotach wskazanych w wyroku.